

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Alleen Sylvia kent de waarheid: Vervolging van Jomanda in zaak-Millecam is gedoemd te mislukken

Kaptein, H.J.R.

Citation

Kaptein, H. J. R. (2008). Alleen Sylvia kent de waarheid: Vervolging van Jomanda in zaak-Millecam is gedoemd te mislukken. *Nrc Handelsblad*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/13982>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/13982>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

nrc•next

NRC.NEXT

15 April 2008 Tuesday

1ste Editie

Alleen Sylvia kent de waarheid;

Vervolging van Jomanda in zaak-Millecam is gedoemd te mislukken

BYLINE: Hendrik Kaptein

SECTION: OPINIE; Blz. 18

LENGTH: 901 words

SAMENVATTING

Het medium **Jomanda** zal toch worden vervolgd wegens haar rol bij het overlijden van actrice Sylvia **Millecam**.

FULL TEXT

Het heeft even geduurd - Sylvia **Millecam** is al in 2001 overleden - maar toch: het Amsterdamse gerechtshof heeft vorige week alsnog strafvervolging bevolen tegen haar kanker ontkennende wonderdokters en het medisch medium **Jomanda**. De Vereniging tegen de Kwakzalverij en de Stichting Skepsis hebben gelijk gekregen, het Openbaar Ministerie moet aan de slag. Alleen al statistisch is dat bijzonder. Slachtoffers van delicten vangen in hun klachten bij de rechter tegen niet-**vervolging** door het OM meestal bot. De vereniging en de stichting zijn niet eens slachtoffers, hooguit belanghebbenden.

Waarom dan toch **vervolging**? Sylvia **Millecam** is "apert onjuist geïnformeerd, waarbij door de hulpverleners misbruik is gemaakt van de weifelachtige houding van M. en haar uitzichtloze situatie, zodat een beroep op het zelfbeschikkingsrecht van M. niet kan opgaan." Dus is het de schuld van de twee artsen en **Jomanda** dat **Millecam** geen reguliere hulp ging halen, daardoor onnodig leed en voortijdig kwam te overlijden, zo stelt de rechter. Strafrechtelijk kan dat opleveren: dood door schuld, en/of zwaar lichamelijk letsel door schuld, en/of in hulpeloze toestand brengen of laten.

Maar dat is intussen allang verjaard, net als mogelijk strafbare overtredingen van de wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (wet BIG). Dus blijft alleen over verdenking van veel moeilijker bewijsbare feiten, als: eenvoudige mishandeling of opzettelijk toebrengen van zwaar lichamelijk letsel, of in hulpeloze toestand brengen of laten ondanks rechtplicht tot verpleging, alles "terwijl het feit zwaar lichamelijk letsel dan wel de dood ten gevolge heeft."

Wat een ballet van juridische begrippen en verzwegen premissen. Al die kwesties spelen alleen als wordt aangenomen dat **Millecam** zelf geen rol speelde in de afloop van haar (niet)-behandeling én als de reguliere geneeskunde aantoonbaar beter werkt dan de wonderdoktertherapieën. Was **Millecam** wel zo onmachtig? Zelfs de

rechter stelt: "Zij heeft vasthoudendheid betracht wat betreft haar hoop op genezing met behulp van medicatie en therapieën waarvan de werking (...) (vooralsnog) nimmer wetenschappelijk was en is aangetoond." Wie gaat nu nog aantonen dat zij het niet zelf wilde? Dat alles kwam door die wonderdokters? Dat past in de juridische opmars van de ontkenning van de eigen verantwoordelijkheid, de claimcultuur van de nieuwe eistijd. Maar toch: alleen **Millicam** zou duidelijkheid kunnen bieden over haar wensen, maar die is er niet meer.

De rechter heeft dus ook al gezegd dat al die wondermiddelen niets waard zijn. Bovendien moet de rechter aannemen dat toepassing van reguliere geneeskunde wél had gewerkt. Anders kan de aanstaande verdachten niet het verwijt worden gemaakt dat zij **Millicam** onnodig hebben laten lijden en voortijdig dood hebben laten gaan. Maar wat stelt diezelfde rechter een paar bladzijden eerder in het arrest? "Vooropgesteld zij dat in een door klagers verlangde strafrechtelijke **vervolging** (...) geen ruimte is voor een rechterlijke beoordeling in algemene zin van het nut of de risico's van methoden, geneeswijzen of medische therapieën die een - zoals dat heet - 'alternatief' karakter dragen." Het verwijt aan de wonderdokters en **Jomanda** berust op de aanname van kwakzalverij, op grond van de superioriteit van reguliere geneeskunde. Maar veiligheidshalve werd eerst vastgesteld dat de rechter die superioriteit juist niet mag vaststellen. Voortschrijdend inzicht of innerlijke tegenspraak? Een onmogelijke spagaat natuurlijk.

Zo is er een aardige kans dat deze hele strafzaak uitdraait op niets. De kroongetuige komt niet meer, de werking van de wondermiddelen is aan het oordeel van de strafrechter onttrokken. De verdachten kunnen nu blijven stellen: zij wilde het zelf, en trouwens, u stelt zelf dat u de werking van onze therapieën niet mag betwijfelen.

Zo dreigt de **vervolging** bevelende rechter de strijd tegen kwakzalverij een kwade dienst te bewijzen. De kans op mislukking is immers levensgroot: geen veroordeling zonder wettig én overtuigend bewijs.

Toegegeven: bladerend door het arrest bekruipt een geestelijk en lichamelijk redelijk gezonde buitenstaander alsnog het onaangename gevoel dat **Millicam** in handen van even domme als gewetenloze charlatans is gevallen, van wie één zelfs is betrappt op het achteraf 'bijwerken' van het medisch dossier, in de hoop om er in elk geval zelf beter van af te komen.

Natuurlijk is reguliere geneeskunde beter dan deze en zoveel andere ijdele kwakzalverij meer. Voor dat inzicht is de strafrechter niet nodig. En eigenlijk ook niet zonder meer voor de aanpak van medische misstanden. Strafrecht is geen wondermiddel. Maak eerst eens ernst met medisch tuchtrecht, inclusief levenslange en gepubliceerde beroepsverboden. Dat kan veel beter werken dan dit soort strafzaken, met in meerdere opzichten twijfelachtige uitkomsten.

Jomanda toch vervolgd

Actrice Sylvia **Millicam** stierf in 2001 aan borstkanker. Zij zocht haar heil in de alternatieve geneeskunde, en werd doorverwezen door genezend medium **Jomanda**.

Het OM besloot in 2006 **Jomanda** niet te vervolgen omdat **Millicam** bewust voor het alternatieve pad zou hebben gekozen. Het gerechtshof in Amsterdam heeft vorige week dus toch tot **vervolging** bevolen.

Lees de beschikking van het gerechtshof via nrcnext.nl/links

LOAD-DATE: 15 April 2008

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

NOTES: Hendrik Kaptein is als rechtsfilosoof verbonden aan de Universiteit Leiden. ; Meer over de kijk van de Vereniging tegen de Kwakzalverij op de **zaak-Jomanda** op kwakzalverij.nl

PUBLICATION-TYPE: Krant

Copyright 2008 Kaptein, Hendrik
All Rights Reserved